

NA POBUDO CGIL IN CISL V TRSTU, V GORICI PA CGIL, CISL IN UIL

Veliki skupni prvomajski proslavi Slovenska govornika v Trstu in Gorici

Več deset tisoč delavcev in mladincev je preplavilo ulice v Trstu - Gorica je prvič doživela tako množično in uspešno proslavo mednarodnega praznika delovnih ljudi

Tržaški delavci na velikem prvomajskem zborovanju na Goldonijevem trgu

TRST IN GORICA že dolgo let nista doživela tako množičnih in enotnih prvomajskih proslav kot letos. Kljub nekaterim težavam so v Trstu CGIL in CISL, v Gorici pa CGIL, CISL in UIL, organizirale uspešne pookorke in shode. Na teh shodih pa sta še posebej prišla do izraza prisotnost in vloga slovenskih delovnih ljudi.

V Gorici in Trstu so množice na ulicah nosile z rdečimi delavskimi prapori tudi v slovenščini napisane transparente, na Trstniku in Goldonijevem trgu pa sta ob vsedravnih sindikalnih voditeljih govorila tudi slovenska sindikalista v materinščini.

Morda je vse to le nekaj naravnega, saj sta prav družbeni napredek in utrjevanje naprednih sil pogoj za reševanje vprašanj naše manjšine, toda poudariti velja, kako velik je politični pomen tega dosežka, tembolj, ker so to našo pravico naravno sprejeli že v samem začetku sponanja sindikalne združbe.

V Trstu je bilo na ulicah na deset-tisoče ljudi. Težko je določiti pravo število delavcev, žena, mladince, ki so v prvomajskem jutru spremenili videz mesta, katerega so preplavili z rdečimi zastavami, gesli in petjem slovenskih in italijanskih pesmi.

Za Trst posebej velja, da je letosnja prvomajska manifestacija dosegla, kako globoko je občuteno stališče CGIL in CISL, da sta odločila kompromis s CGL, ki je zahtevala (kot pogoj za skupno proslavo) je italijanske govornike in diskriminacijo Slovencev.

In ne more biti naključje, če so po tržaških ulicah množice spet skandirale geslo, ki ne pušča spet rednim šovinističnim ostankom: «Slovenca, Italijani — v skupnem boju!»

Tudi Gorica je doživela veličastno proslavo mednarodnega praznika dela. Tako močne manifestacije v Gorici še ni bilo. Sindikati so do sedaj prirejali ločene prvomajske shode in le malokrat so lahko Gorico izbrali za sedež takega shoda. Letos pa so, podobno kot drugod po državi, priredili skupno manifestacijo, ki je popolnoma uspeša.

Na goriskem korzu so skupno manifestirali voditelji in člani sindikatov CGIL, CISL in UIL, z njimi so bili kmalu v delavci vključeni v katoliško delavsko organizacijo ACLI. Prisotnost študentov je pričala o enotnosti med dijaškimi in delavskimi gibanjem. Med večstočnega množico so plapolale rdeče in državne zastave. Tak shod zares dokazuje zvestost in moč delovnih ljudi, ki hočejo v sedanjem družbenem razvoju odigrati svojo vlogo.

Delavci so nosili številne transparente, na katerih so bile napisane osnovne zahteve; mnogi so bili v slovenskem jeziku.

Slovenska sindikalista je nagovorila vse prisotne v materinem jeziku in poudarila enotnost Slovencev in Italijanov v skupnih sindikalnih bojih.

OB VELIKI UDELEŽBI ISTRSKEGA PREBIVALSTVA V LABINU

Veličastna proslava petdesete obletnice labinske republike

Množica med govorom predsednika Tita v Labinu

Kakor je bilo pričakovati v zvezi s tridesetimi obletnicami predsedstva Zveze komunistov na Brionih ter z zvezi s sklepi, ki so bili tu sprejeti, je predsednik Tito v nedeljo dopoldne na veličastnem zborovanju v Labinu na proslavi 50. letnice labinske republike govoril prvenstveno o jugoslovanskih političnih in gospodarskih problemih. Ko je priznal, da obstajajo težave in trenja, je tudi poudaril, da se o vsem tem doma pretirava, poenotno zunaj pa, da se kaže prevelika seveda neiskrena zaskrbljenost tistih, ki jim je socialistična Jugoslavija trn v peti. Zato je Tito pozval komuniste in člane socialistične zveze, naj bodo budni, hkrati pa je tudi zagotovil, da bo vsak komunist na vodilnem mestu, ki se ne bo ravnal tako, kot zahteva Zveza komunistov, ne le izključen iz zveze, pač pa bo moral zapustiti tudi svoj položaj. Ko je govoril o zunanjih politiki, se je pohvalno izrazil o odnosih z Italijo in tudi z drugim državami, vendar je dodal, da so določene tuje volunske službe prizadele Jugoslaviji doslej veliko zla. S tem v zvezi pa je poudaril, da so na Brionih kritično obdelali vse, kar se v Jugoslaviji in okoli Jugoslavije dogaja in se hkrati dogovorili, kako premagati protislovje, ki so se doslej nakopičilo.

«Odkrito smo govorili o naših težavah in napakah — je rekel dobesedno predsednik Tito — in odločno sklenili, da jih odpravimo. Vsi smo soglasni, da je zveza komunistov tista velika sila, ki skupno s socialistično zvezo more premagati vse, tudi največje težave. Predvsem pa mora zveza utrditi samo sebe, da bo enotna, da bo v njej vladal enoten idejni in politični socialistični duh. Takšna enotna zveza komunistov, posebno sedaj, ko imamo sprejeti ustavni amandmaji, mora biti nosilec pravih odnosov tako med republikami kot tudi med republikami in zvezo.»

Nato je nadaljeval: «Veliko je bilo govora tudi o med-nacionalnih odnosih. Ugotovili smo, da v teh odnosih obstajajo šibkosti in deformacije. Ko bodo sprejeti ustavni amandmaji in ko bodo republike prevzele nase odgovornost, ko bodo republike in njihova vodstva imajo največjo podporo zveze komunistov in socialistične zveze. Federacija bo imela vlogo koordinatorja in bo ohranila določene funkcije, ki se ne morejo prenesti na republike, n.p.r. funkcije, kakršna je vojska, zunanje zadeve in še nekatere, kar je določeno v amandmajih. Ko je govor o amandmajih, je treba poudariti, da to niso majhne stvari. Pregrupiranje v neki državi je velika stvar. Velika je namoda biti nosilec pravih odnosov tako med republikami in zvezo.»

Nato je nadaljeval: «Veliko je bilo govora tudi o med-nacionalnih odnosih. Ugotovili smo, da v teh odnosih obstajajo šibkosti in deformacije. Ko bodo sprejeti ustavni amandmaji in ko bodo republike prevzele nase odgovornost, ko bodo republike in njihova vodstva imajo največjo podporo zveze komunistov in socialistične zveze. Federacija bo imela vlogo koordinatorja in bo ohranila določene funkcije, ki se ne morejo prenesti na republike, n.p.r. funkcije, kakršna je vojska, zunanje zadeve in še nekatere, kar je določeno v amandmajih. Ko je govor o amandmajih, je treba poudariti, da to niso majhne stvari. Pregrupiranje v neki državi je velika stvar. Velika je namoda biti nosilec pravih odnosov tako med republikami in zvezo.»

Razgovori med Poljsko in Vatikanom

VATIKAN, 3. — Privrkat po vojni je prišlo do uradnih razgovorov med Poljsko in Vatikanom, ki so trajali od 27. do 30. aprila. V uradnem poročilu je rečeno, da so izmenljali stališča o vprašanju, ki zanimajo obe strani in nadalje, da jih je za Poljsko vodil namestnik ministra in načelnik oddelka za verska Skarzynski, za Vatikan pa monsignor Casaroli. Poročilo tudi pravi, da se bodo razgovori nadaljevali.

«Jasno je, da formiranje naše skupnosti na novih temeljih predstavlja preobrat, ki ga mnogi niso razumeli. V razpravi o amandmajih so nasprtniki, ki trdijo, da s tem sedaj Jugoslavija razpada. In to se je močno razvijalo. Ob takih preobratih se po navadi pojavljajo vsi negativni elementi, ki ne so glasajo z našo socialistično družbeno ureditvijo. Bili so proti reorganizaciji naše zveze in jo danes skušajo prepričati. Toda ogromna množica naših delovnih ljudi, naših državljanov je oboje sprejela in bomo morali v najkrajšem času priti pred skupščino in biti sprejeti. In nato bomo z delom nadaljevali. V tem imajo glav-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Odstavljen podpredsednik ZAR Ali Sabri

KAIRO, 3. — Odstanitev Ali Sabrija je povzročila najrazličnejše komentarje v kairskih političnih krogih, zlasti pa še v Tel Avivu, kjer so ta El Sadatov ukrep tolmačili kot značilno in važno oz. tezo egipčanskega predsednika pred obiskom Rogersa v Kairo. To tolmačenje pa so v Kairo odločno zanikali in poudarili, da je odstavitev Ali Sabrija izključno notranja zadeva in nima nobene zveze s politiko Kaira de Sovjetske zveze in ZDA. Komentarji v Kairo zlasti ugotavljajo, da je bil Ali Sabri odstavljen zato, ker je nasprotoval ustanovitvi federacije med Egiptom, Sirijo in Libijo.

SKLEPI TRIDNEVNE SEJE PREDSEDSTVA ZKJ

Odstraniti težave v političnem in gospodarskem razvoju Jugoslavije

Težave nastajajo predvsem zaradi nezadostno razvitih samoupravnih odnosov, neučinkovitega medrepubliškega dogovarjanja in povečanja nacionalizma

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 3. — Neposredno pred prvomajskimi prazniki je bila na Brionih tridnevna seja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije. Udeležili so se tudi predstavniki pokrajinskih komitejev, tajniki zveznih, republiških in pokrajinskih izvršnih organov, tajnik komunistov v ljudski armadi, predsedniki zveznih družbeno-političnih organizacij, zastopniki zveznega izvršnega sveta, predsedniki republiških skupščin, republiških izvršnih svetov SZDL, sindikatov in pokrajinskih skupščin.

Na tej seji so soglasno sklenili, da je potrebno odstraniti težave, ki so nastale v političnem in gospodarskem razvoju Jugoslavije. Predsedstvo ZKJ sodi, da so nastale težave zaradi nezadostno razvitih samoupravnih odnosov, nezadostno razvitega medrepubliškega dogovarjanja in povečanja nacionalizma ter šovinizma. Odnosi v ZKJ so se poslabšali zaradi odlaganja in izvajanja sklepov IX. kongresa in prve konference ZKJ. Na seji so nadalje soglasno sklenili, da takoj po javni razpravi sprejmejo predložene ustavne spremembe, ki so temeljne važnosti za premagovanje sedanjih političnih in gospodarskih težav, in da te ustavne spremembe tudi izvedejo.

Predsedstvo ZKJ poziva vse družbeno - politične dejavnike, predvsem pa vodstvo in člane Zveze komunistov, naj uresničijo ključne naloge stabilizacijske politike, zmanjšajo vse oblike protislovja, zlasti investicijske, in naj se odločno borijo proti vsem oblikam nacionalizma, okoli katerega se zbirajo protisocialistične sile. Predsedstvo je ugotovilo, da so politični, državni in drugi organi z nesposobnim dogovarjenjem stališč in sklepov krivi za poslabšanje političnega položaja. Sklenilo je, da na podlagi razprave pripravi program dela in skliče konferenco Zveze komunistov.

Predsedstvo je nadalje ugotovilo, da radio in televizija v nekaterih primerih nista spoštovala politike Zveze komunistov. Vodstvo ZKJ in republike je predsedstvo zadolžilo, da se komunisti najodločneje postavijo po robu takšnim težnjam. Nadalje je ugotovilo, da se je v zadnjem času povečalo inozemsko sovražno delovanje proti Jugoslaviji in da hočejo v okviru te akcije diskvalificirati politično vodstvo Hrvaške. Kot je znano, je CK ZK Hrvaške javno obtožilo zvezne organe, da so začeli širiti vesti o domnevnih povezanosti političnega vodstva Hrvaške z ustaško emigracijo. Zvezni izvršni svet in predsedstvo ZKJ sta ugotovila, da so te trditve političnega vodstva Hrvaške netočne. Nasprotno, zvezni izvršni svet je ugotovil, da je služba javne varnosti razvila popolnoma v skladu z zakonsko pristojnostjo. V sklepih predsedstva ZKJ pa ni nisočar rečenega o odgovornosti vodstva Hrvaške za neresnične obtožbe zveznih organov.

Tako iz sklepov predsedstva ZKJ kot iz Titovega govora v Labinu je mogoče sklepati, da se je vodstvo ZKJ dogovorilo, da je treba prenehati z razpravami, ki so ogrožale enotnost Zveze in da je potrebno v korist enotnosti dosledno izvajati dogovorjene sklepe.

Rogersovi razgovori v Amanu in Bejrutu

AMAN, 3. — Z današnjim sestankom je jordanjskim kraljem Husseinom je ameriški zunanji minister Rogers začel svoje potovanje po Bliznjem vzhodu, v okviru napravov za rešitev spora med Arabci in Izraelci. Pred srečanjem z jordanjskim kraljem je Rogers odpotoval s helikopterjem na jordanjsko izralsko mejo in si ogledal od daleč zlasti položaje okrog gricevja Golan.

Po razgovorih s kraljem Husseinom, ki so trajali dobri dve uri, je uradni predstavnik jordanjske vlade izjavil, da sta si kralj Hussein in zunanji minister ZDA izmenjali poglede o položaju na Bliznjem vzhodu, zlasti pa še o uresničitvi resolucije varnostnega sveta za dosego miru v Izraelu.

Predstavniki je poudaril, da je Jordanija potrdila svojo zvestobo resoluciji varnostnega sveta od novembra leta 1967, ki jo je treba uresničiti, da se zagotovi umik izralskih čet z vseh zasadenih arabskih področij. Vladni predstavnik je dejal, da je jordanjski kralj povedal Rogersu, da ne bo miru na Bliznjem vzhodu dokler bo jordanjski Jeruzalem v izralskih rokah. Poleg tega je predstavnik jordanjske vlade priznjal, da mora vsak sporazum z Izraelom upoštevati in zajemati pravice palestinskega naroda in iz-

V Washingtonu se je začel tretji teden protestov proti vietnamski vojni

Policija in vojska proti pacifistom Več kot 7.000 demonstrantov aretiranih

Neko mestno nogometno igrišče so spremenili v ogromen zapor

WASHINGTON, 3. — Nixon je sklenil nastopiti s trdo roko proti pacifistom, ki zahtevajo konec vojne v Vietnamu. Proti demonstrantom je poslal danes poleg policijskih agentov še vojaške oddelke in celo «marine» v popolni bojni opremljeni. Obračun današnjih demonstracij v Washingtonu je zgovoren: najmanj 7.000 pacifistov so aretirani, na stotine oseb je bilo potolčenih ali ranjenih, še več pa se je moralo zateči v bolnišnico zaradi znakov zastrupitve od solznilnega plina.

Danes se je začel v Washingtonu tretji teden protestov proti vojni v Vietnamu. Zvezna vlada je najprej demonstracije dovolila, nato pa je dovoljenje preklicala ter že večer izgnala na tisoče pacifistov iz parkov ob reki Potomac, kjer so bili vse te dni utaborjeni. Kljub temu se je danes že v prvih jutranjih urah zbralo na cestah več tisoč pacifistov, ki so s svojimi potrkami po središču mesta ustavljali promet. To je dalo policiji in vojski povod, da sta intervenirali z izredno silo: agenti so streljali solznilne bombe v grude demonstrantov, nato pa jim sledili z džipi ter aretirali vse, ki jim ni uspelo ubežati.

Vsi washingtonski zaporji ter policijske postaje so bile v hipu polne aretirancev, tako da so morali zasloni pripraviti zbirališče aretiranih demonstrantov na nekem nogometnem igrišču. Računajo, da v zgodovini Washingtona ni še bilo tako množičnih aretacij v enem samem dnevu. Tudi dokaz moči, ki sta ga dala vojska in policija, je mogoče primerjati samo s policijsko represijo, ki je sledila rdečim demonstracijam po umoru črnega voditelja Martina Lutra Kinga.

Tudi vse mestne bolnišnice in klinike so polne do zadnjega kotička: v glavnem pa gre za lažje poškodovane osebe, medtem ko do slej ni vesti o tem, da bi bil kdo hujše ranjen.

Vsekakor pa pacifisti ne mislijo odnehati: za jutri so napovedali nove demonstracije: pričakujejo, da bo tokrat udeležba še bolj masovna. Demonstrante hrabrijo tudi podatki, ki jih je objavil danes inštitut za raziskovanje javnega mnenja «Harris», po katerih je velika večina Američanov za takšno enotno čelo iz Vietnamu, tudi če bi to moralo pomeniti padec salgoškega kolaboracionističnega režima. Samo 26 odstotkov anketiranih pa se je izrazilo za «počasen in postopen umik», kot ga zagovarja Belia. To pomeni, z drugimi besedami, da je «tina večina», na katero se Nixon tako pogosto sklicuje, samo izmišljotina ameriškega predsednika.

Walter Ulbricht podal ostavko

Za novega tajnika vzhodno-nemške partije so izvolili Honeckerja

BERLIN, 3. — Walter Ulbricht je danes podal ostavko na mesto prvega tajnika združene socialistične stranke, na kar je centralni komite izvolil na njegovo mesto Ericha Honeckerja.

Vzhodnonemška agencija «ADN» je kasneje objavila izjavo, ki jo je Ulbricht prečital na seji CK in v kateri pravi, da so leta 1930 postal član komunistične mladinske organizacije in je leta 1930 postal član nemške komunistične partije. Bil je zidar, pa se je že zelo mlad posvetil samo partijskemu delu. Po prihodu nazizma na oblast je ilegalno organiziral mlade komuniste. Aretirali so ga v Berlinu leta 1936 in obsojili na deset let prisilnega dela, ki je ostal v koncentracijskem taborišču do aprila 1945. Ko je bil osvoboden, se je pričel ukvarjati z mladinskim organizacijami. Od leta 1946 je član vodstva in od leta 1950 član centralnega komiteja. Leta 1955 je odpotoval v Moskvo, kjer je dve leti pozneje obiskoval višjo partijsko šolo. Leta 1958 je postal član političnega urada in istega leta tudi tajnik centralnega komiteja zadolžen za varnostna vprašanja.

Po prvih komentarjih z zahoda ni prišlo do bistvenih političnih izpremenb v vodstvu Vzhodne Nemčije in gre za nadaljevanje iste politike. Po istih vestih, naj bi šlo za izmenjavo s predstavnikom «trdes linije» v CK.

Zanimivo je, da so vest o novem tajniku vzhodnonemške partije objavili istočasno v Moskvi in v Berlinu, saj je bil Ulbricht v zadnjem razdobju dalj časa na zdravljenju v SZ ter se je sodeloval na kongresu KP SZ ter se je tako lahko večkrat sestel z Brežnjevim in drugimi sovjetskimi voditelji.

Walter Honecker se je rodil 25. avgusta leta 1912 v Neumarku in je tretji sin rudarja. Že deset let star je bil član komunistične mladinske organizacije in je leta 1930 postal član nemške komunistične partije. Bil je zidar, pa se je že zelo mlad posvetil samo partijskemu delu. Po prihodu nazizma na oblast je ilegalno organiziral mlade komuniste. Aretirali so ga v Berlinu leta 1936 in obsojili na deset let prisilnega dela, ki je ostal v koncentracijskem taborišču do aprila 1945. Ko je bil osvoboden, se je pričel ukvarjati z mladinskim organizacijami. Od leta 1946 je član vodstva in od leta 1950 član centralnega komiteja. Leta 1955 je odpotoval v Moskvo, kjer je dve leti pozneje obiskoval višjo partijsko šolo. Leta 1958 je postal član političnega urada in istega leta tudi tajnik centralnega komiteja zadolžen za varnostna vprašanja.

Po prvih komentarjih z zahoda ni prišlo do bistvenih političnih izpremenb v vodstvu Vzhodne Nemčije in gre za nadaljevanje iste politike. Po istih vestih, naj bi šlo za izmenjavo s predstavnikom «trdes linije» v CK.

Enotna proslava 1. maja na Trstniku v Gorici

Enakopravnost narodov in narodnosti - Skrb za delovnega človeka - Zunanje politični odnosi - O obisku v Italiji ter o odnosih z Italijo - Potrebna je budnost, kajti posebno v za dnjem času je bil pritisk določenih tujih krogov zelo močan

usta ne bi smela izreči: moji otroci. Pozabnje je na vse različnih bogov in političnih malikov in njihovih znakov mitov. V zadnji minuti življenja je pretrgal verige, s katerimi je bil priklenjen od rojstva do groba. Videl ga je tega Evrope skozi stoletja. Odet v pisane cape, zdaj zmagoval

